

LABEL
2020

НОВИЯТ ЕНЕРГИЕН ЕТИКЕТ

НАРЪЧНИК ЗА ПУБЛИЧНИ ВЪЗЛОЖИТЕЛИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ
КУПУВАЧИ

СЪДЪРЖАНИЕ

1. **НОВИЯТ ЕНЕРГИЕН ЕТИКЕТ - ЦЕЛИ И ПОЛЗИ**
2. **КОИ СА НОВОВЪДЕНИЯТА В СХЕМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНО ЕТИКЕТИРАНЕ?**
3. **КОИ ПРОДУКТИ ИМАТ НОВИ ЕТИКЕТИ ОТ 2021 Г.?**
4. **КАКВО СЕ ПРОМЕНЯ ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ВЪЗЛОЖИТЕЛИ?**
5. **КАКВО СЕ ПРОМЕНЯ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ КУПУВАЧИ?**
6. **НОВИЯТ ЕНЕРГИЕН ЕТИКЕТ: СЪПОСТАВКА НА КЛАСОВЕТЕ НА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ**
7. **КОИ СА НАЙ-ВАЖНИТЕ РАЗЛИКИ МЕЖДУ СТАРИЯ И НОВИЯ ЕТИКЕТ?**
8. **КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА СЕ ЗНАЕ ЗА НОВИТЕ ЕНЕРГИЙНИ ЕТИКЕТИ?**
9. **ПРОДУКТОВА БАЗА ДАННИ EPREL И QR КОД**
10. **РЕФЕРЕНЦИИ**

1. НОВИЯТ ЕНЕРГИЕН ЕТИКЕТ - ЦЕЛИ И ПОЛЗИ

Вече над 25 години европейският енергиен етикет помага на потребителите и професионалните купувачи в търсенето и избора на енергийно ефективни продукти и насочва разработването на иновативни технологии. В резултат на това, благодарение на нарастващото предлагане и търсене на енергоспестяващи продукти, потреблението и разходите за енергия на домакинските електроуреди значително намаляха. С течение на времето обаче ефикасността на схемата на етикетирание с класове от A+++ до G също намаля. Смесената система, използваща множество плюсове „+“, вече не е достатъчно прозрачна, тъй като повечето продукти, които се предлагат на пазара, спадат към най-горните класове (A+++ , A++ , A+). Потребителите все по-трудно различават най-ефективните модели, а производителите не са така заинтересовани да разработват нови по-ефективни технологии.

Ето защо Европейската комисия инициира преработване и оптимизиране на енергийните етикети съобразно променените нужди на потребителите. Етикетът с новата енергийна скала, включваща класове от A до G, започна да се въвежда постепенно, като за четири категории електроуреди стана официално видим в търговските обекти и онлайн магазините **от 1 март 2021 г. (и 1 септември 2021 г. за светлинните източници)**. Европейската комисия своевременно ще актуализира потреблението на енергия за всеки клас при насищането му с продукти. До пълната смяна на етикетите на всички продуктови групи, която ще се осъществява поетапно до 2030 г., в търговската мрежа едновременно ще функционират и двете схеми на енергийно етикетирание.

Целта на този наръчник е да подпомогне публичните възложители и професионалните купувачи при възлагането и изпълнението на поръчки, включващи закупуване на продукти, подлежащи на енергийно етикетирание. Документът представя главните аспекти, свързани с новия енергиен етикет, но не включва подробните изисквания, разписани в съответните регламенти. Допълнителна информация относно процеса на смяна на енергийните етикети можете да намерите на интернет страницата: <https://bg.label2020.eu/>

За улеснение, в края на наръчника е включен раздел с референции, където са поместени връзки към съответните нормативни документи на Европейския съюз.

2. КОИ СА НОВОВЪВЕДЕНИЯТА В СХЕМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНО ЕТИКЕТИРАНЕ?

Въвежда се унифицирана обща скала за всички продукти, която ще включва **класове само от А до G**. Повече няма да има разширения на клас А (т.е. класовете А+, А++ и А+++ ще изчезнат). Въвеждането на новия етикет се извършва на етапи и постепенно ще обхване всички електроуреди.

Енергийният етикет е свързан с Европейската продуктова база данни - EPREL посредством QR код. Базата данни предоставя на потребителите, търговците и органите за пазарен надзор допълнителна информация за всички етикетирани продукти.

3. КОИ ПРОДУКТИ ИМАТ НОВИ ЕТИКЕТИ ОТ 2021 Г.?

Въвеждането на новите етикети се извършва постепенно в съответствие с приемането на съответните нормативни актове на ЕС. През 2021 г. в търговските обекти и онлайн магазините се появиха нови етикети на следните групи продукти:

- **Домакински хладилници и фризери, вкл. охладители за вино**
- **Перални машини и перални машини със сушилня**
- **Съдомиялни машини**
- **Телевизори и електронни екрани**
- **Светлинни източници**
- **Хладилни уреди с функция за директна продажба**

За първи път бе въведен енергиен етикет за „хладилните уреди с функция за директна продажба“ (познати като търговски хладилници и фризери). Този етикет касае еднакво публичните възложители и професионалните купувачи от частния сектор.

Въвеждането на преобразувани етикети за останалите продуктови групи, подлежащи на енергийно етикетиране, като климатици, сушилни, водоподгреватели и др. ще става съобразно влизането в сила на съответните европейски регламенти, като се очаква това да започне след 2022 г.

Крайният срок за приемането на нови регламенти от Европейската комисия включва два допълнителни етапа: първият се основава на Член 11.4 от рамковия регламент (Регламент (ЕС) 2017/1369), съгласно който Комисията ще приеме делегирани актове до 2 август 2023 г., а вторият се основава на дерогациите, предоставени за продукти, обхванати от Регламенти 811/2013, 812/2013 и 2015/1187, както е посочено в рамковия регламент, в член 11.5, буква (а).

1 ноември
2020 г.

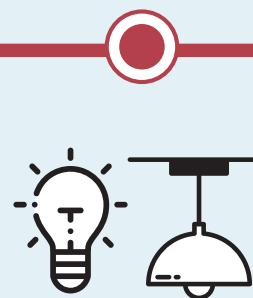
Независимо че присъстват и двата етикета, новият етикет не се излага в търговската мрежа.

1 март
2021 г.

Новите етикети на съдомиялните, пералните машини, пералните със сушилня, хладилниците и фризерите, търговските хладилници и електронните екрани стават видими в търговската мрежа.

1 септември
2021 г.

Новите етикети на светлинните източници стават видими в търговската мрежа.

4. КАКВО СЕ ПРОМЕНЯ ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ВЪЗЛОЖИТЕЛИ?

Рамковият регламент (ЕО) 2017/1369 относно енергийното етикетиране има за цел да насърчи избора на по-ефективни продукти.

Той позволява преминаването към нова схема на етикетиране, при която, благодарение на въвеждането на по-високи стандарти и по-прецизни тестове за измерване на въздействието, считаните до момента за най-ефективни продукти вече няма да попадат в най-високата категория, а остарелите технологии ще отпаднат от пазара. С това си действие ЕК очаква да постигне двоен ефект: от една страна да насърчи производствения сектор да създава и пуска на пазара още по-ефективни стоки, така че да запълни най-високите класове в новата енергийна скала, и от друга страна да помогне на европейските потребители да взимат информирани и екологосъобразни решения при избора на електроуреди.

Предоставените в този наръчник насоки целят да минимизират грешките, които може да се допуснат на всички нива на стойностната верига в процеса на прехода, и са специално съобразени с нуждите на тези групи потребители, които осъществяват мащабни покупки – публичните администрации и големите бизнес групи.

Големите купувачи са избрани заради големия покупателен капацитет, който би могъл да има положително въздействие върху екологичния мениджмънт на пазара на ЕС. Благодарение на тяхното търсене, европейският пазар ще се ориентира към производство на стоки и услуги с по-малко въздействие върху околната среда и инвестиции в търсене на иновативни устойчиви решения.

По-долу ви представяме анализ на главните нововъведения, касаещи публичните възложители и професионалните купувачи, под формата на често задавани въпроси, събрани и избрани по време на обсъжданията със заинтересованите страни, проведени от проектите BELT и LABEL 2020 от 2019 г. до днес.

Предвид сложността на законодателството, свързано с обществените поръчки, в наръчника е включен и раздел, посветен на европейската политика в областта на околната среда по отношение на възлагането на обществени поръчки (Зелени обществени поръчки).

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ ОТ ПУБЛИЧНИ ВЪЗЛОЖИТЕЛИ

С влизането в сила на новия етикет ще има ли продукти, етикетирани с клас А?

Не е изключено, но е малко вероятно веднага да се появят продукти с клас А. Намерението е този клас да остане първоначално празен, за да обхване бъдещите иновативни технологии. Следователно най-ефективните продукти ще бъдат етикетирани по-скоро с класове В или С.

Как ще се следи въвеждането на новата енергийна скала?

Държавите членки, подкрепяни от националните органи за пазарен надзор, предприемат необходимите мерки за гарантиране прилагането на новата енергийна скала чрез ефективни, пропорционални и възпиращи санкции. Съгласно Член 7.4 от Европейски регламент 2017/1369 държавите членки установяват система от санкции и механизми, които се прилагат при нарушение на регламента за енергийно етикетирание, в т.ч. неправомерното използване на етикетите.

Пълен списък с националните органи за пазарен надзор може да се намери на: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/42281>

Ще има ли ограничения за участие в обществени поръчки, ако не е приета новата скала за енергийна ефективност? Ако да, от кога?

Ако доставчикът не приеме новата скала за енергийна ефективност след влизането в сила на рамковия регламент за енергийно етикетирание, той няма да може да участва в процедури за възлагане на обществени поръчки, тъй като съгласно член 288 от Договора за функционирането на Европейския съюз регламентите са нормативни актове, обвързващи и пряко приложими във всички държави членки. Административните действия трябва да отговарят на принципите на законност, безпристрастност и добро изпълнение и ще бъдат в явно законово нарушение, ако приемат оферта, която нарушава изискванията за новата скала за енергийна ефективност.

Предлагат ли се финансови стимули за въвеждането на новата скала за енергийна ефективност?

Европейската комисия финансира няколко проекта, имащи за цел да улеснят енергийния преход чрез информационни кампании и подкрепа на заинтересованите страни. Мерките включват и допълнителни инициативи за изграждане на капацитет на публичните власти чрез обмен на добри практики и обучения. Що се отнася до националните стимули, такива може да бъдат предоставени в рамките на правилата за държавна помощ на страните членки.

Искам да закупя нов електроуред, който да отговаря на досегашния клас A+++ . Кой клас от преобразуваната скала трябва да избира?

Предварително не може да се каже какъв енергиен клас по новата скала получава продукт, който според старата система е бил етикетирани с клас A+++ . Най-лесно може да откриете разликите между старата и новата скала чрез информацията, поместена в новия етикет.

ЗЕЛЕНИ ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ В ЕВРОПА

Съгласно различните национални нормативни актове, публичните възложители може да решат да закупуват само най-ефективни продукти в изпълнение на стратегиите си за „Зелени обществени поръчки“. Дори и тръжните процедури в бъдеще да не вменят такива задължения, „зелените покупки“ биха могли да станат поощряващи и допълващи критерии при възлагането на обществени поръчки.

В рамките на европейските правила за възлагане на обществени поръчки, институциите на Европейския съюз оценяват възможността да допринесат за постигането на целите на Парижкото споразумение, Стратегията за кръговата икономика и целите за нетните нулеви емисии на Зелената сделка, като въведат в секторното законодателство на всички държави членки задължителни минимални критерии и цели на зелените обществени поръчки, както и задължително докладване за наблюдение на напредъка. Тези минимални критерии за зелените обществени поръчки биха могли да представляват важен инструмент за хармонизация. За да се гарантира, че политиката на Съюза в областта на околната среда защитава конкуренцията, особено по отношение на необходимостта да се осигури равно третиране и недискриминация на потенциалните изпълнители в публичната администрация, досега спазването на европейските критерии за обществени поръчки винаги е било доброволно.

ЕВРОПЕЙСКА СХЕМА ЗА ЕНЕРГИЙНО ЕТИКЕТИРАНЕ

Правна сигурност

- правна форма на регламента (незабавно влизане в сила в националното законодателство)
- еднакво прилагане (но система на санкции съгласно правомощията на националните органи)
- задължения за търговците и доставчиците

Нужди на заинтересованите страни

- яснота (съзнателен потребителски избор)
- деклариране на отговорностите на търговците и доставчиците (спазване на правилата за конкуренция на европейско ниво)
- информация за продуктите в платформата на EPREL

5. КАКВО СЕ ПРОМЕНЯ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ КУПУВАЧИ?

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНИ КУПУВАЧИ

Освен етикетите, как мога да сравня характеристиките на стария си уред с клас A+++ и нов уред с клас A?

Създадената от ЕК продуктова база данни EPREL (<https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>) и онлайн калкулаторът на проекта LABEL2020 (<https://tool.label2020.eu/bg>) позволяват да се правят обективни оценки и сравнения. Тъй като производителите са задължени да предоставят разнообразна техническа информация за продуктите си, чрез двете платформи потребителите имат достъп до подробни описания и могат да сравняват продуктите на различните доставчици.

Каква допълнителна информация съдържат новите етикети?

Новите етикети разполагат с QR код, който отвежда към базата данни EPREL, в която са въведени продуктите и информационни листове. По този начин се осигурява достъп до цялата стратегическа информация за моделите, което позволява по-бърза и ефективна оценка на икономическите възможности по отношение на характеристиките, спестяванията и спазването на разпоредбите (вж. точка 9).

Новият етикет ще има ли практическо приложение за нуждите на социалната отчетност и корпоративната социална отговорност?

Да, новото етикетирание ще допринесе за нуждите на отчетността на дадена компания, което ще го направи практичен инструмент, актуализиран към най-новите насоки и консолидирани международни стандарти (ISO 26000, GRI 302, AA1000). Новото етикетирание ще подчертае ангажираността на компанията с екологичните и енергийните проблеми с инструмент, който е отговорен и лесно разпознаваем от заинтересованите страни, улесняващ предаването на информация за социалните отговорности, поети от компанията.

6. НОВИЯТ ЕНЕРГИЕН ЕТИКЕТ: СЪПОСТАВКА НА КЛАСОВЕТЕ НА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Изборът на продукти от най-висок енергиен клас има сериозен ефект върху енергетиката, икономиката и, преди всичко, околната среда. В следващите таблици нагледно са представени примерни сравнения на различните енергийни класове за 6-те продуктови групи с нови етикети от 2021 г. При създаването на таблиците са взети предвид следните основни положения: цената на електроенергията е равна на 0,2159 €/kWh (средна цена на електроенергията за ЕС-28 според Евростат); количеството емисии на CO₂, отделяни в атмосферата за всеки kWh консумирана електроенергия е равно на 0,296 kg (среден интензитет на CO₂ на производството на електроенергия в ЕС-28, според Европейската агенция за околна среда); едно дърво поглъща 10 kg CO₂ за една година.

Съдомиялни машини

Следващата таблица илюстрира потреблението на съдомиялни машини с различни енергийни класове според новия етикет. Сравнението е направено на база капацитет от 15 стандартни комплекта при 100 цикъла годишно.

Енергиен клас	Годишно енергопотребление (kWh)	Потребление на енергия за 1 цикъл (kWh)	Разходи за електроенергия (евро/год.)	Емисии на CO ₂ (кг/год.)	Брой дървета, необходими за поглъщане на CO ₂
A	50	0.50	11	15	1.5
B	60	0.60	13	18	1.8
C	71	0.71	15	21	2.1
D	81	0.81	18	24	2.4
E	91	0.91	20	27	2.7
F	102	1.02	22	30	3.0
G	112	1.12	24	33	3.3

Хладилни уреди

Потребление на голям комбиниран хладилник с фризер в долната част (230 л. обем на отделенията за прясна храна и 100 л. обем на отделенията за замразяване, 4 звезди) с различни класове според новия етикет.

Енергиен клас	Годишно енергопотребление (kWh)	Потребление на енергия за 1 час (kWh)	Разходи за електроенергия (евро/год.)	Емисии на CO ₂ (кг/год.)	Брой дървета, необходими за поглъщане на CO ₂
A	91	0.010	20	27	2.7
B	116	0.013	25	34	3.4
C	144	0.016	31	43	4.3
D	180	0.021	39	53	5.3
E	225	0.026	49	67	6.7
F	281	0.032	61	83	8.3
G	344	0.039	74	102	10.2

Перални машини

Следващата таблица илюстрира потреблението на битови перални машини с различни енергийни класове според новия етикет. Сравнението е направено на база капацитет 12 kg за 100 цикъла годишно.

Енергиен клас	Годишно енергопотребление (kWh)	Потребление на енергия за 1 цикъл (kWh)	Разходи за електроенергия (евро/год.)	Емисии на CO ₂ (кг/год.)	Брой дървета, необходими за поглъщане на CO ₂
A	50	0.50	11	15	1.5
B	59	0.59	13	17	1.7
C	68	0.68	15	20	2.0
D	78	0.78	17	23	2.3
E	90	0.90	19	26	2.6
F	101	1.01	22	30	3.0
G	113	1.13	24	33	3.3

Перални машини със сушилня

Следващата таблица илюстрира потреблението на комбинирани перални машини със сушилня с различни енергийни класове според новия етикет. Сравнението е направено на база капацитет 12 kg изпиране и 8 kg подсушаване за 100 цикъла годишно.

Енергиен клас	Годишно енергопотребление (kWh)	Потребление на енергия за 1 цикъл (kWh)	Разходи за електроенергия (евро/год.)	Емисии на CO ₂ (кг/год.)	Брой дървета, необходими за поглъщане на CO ₂
A	233	2.33	50	69	6.9
B	286	2.86	62	84	8.4
C	344	3.44	74	102	10.2
D	416	4.16	90	123	12.3
E	502	5.02	108	148	14.8
F	605	6.05	131	179	17.9
G	716	7.16	155	212	21.2

Телевизори и електронни екрани

Следващата таблица илюстрира потреблението на монитори с различни енергийни класове според новия етикет. Сравнението е направено на база работа на монитор с диагонал 35" за 35 часа седмично.

Енергиен клас	Годишно енергопотребление (kWh)	Потребление на енергия за 1 час (kWh)	Разходи за електроенергия (евро/год.)	Емисии на CO ₂ (кг/год.)	Брой дървета, необходими за поглъщане на CO ₂
A	16	0.009	3.4	5	0.5
B	23	0.013	5.0	7	0.7
C	30	0.017	6.5	9	0.9
D	37	0.020	8.1	11	1.1
E	46	0.025	10.0	14	1.4
F	57	0.031	12.3	17	1.7
G	68	0.037	14.6	20	2.0

Светлинни източници

Следващата таблица илюстрира потреблението на светлинни източници с различни енергийни класове според новия етикет. Сравнението е направено на база използваемост по 10 часа дневно.

Енергиен клас	Годишно енергопотребление (kWh)	Потребление на енергия за 1 час (kWh)	Разходи за електроенергия (евро/год.)	Емисии на CO ₂ (кг/год.)	Брой дървета, необходими за поглъщане на CO ₂
A	4.86	0.0013	1.05	0.23	0.02
B	5.57	0.0015	1.20	0.26	0.03
C	6.38	0.0017	1.38	0.30	0.03
D	7.48	0.0020	1.61	0.35	0.03
E	9.03	0.0025	1.95	0.42	0.04
F	11.42	0.0031	2.47	0.53	0.05
G	14.35	0.0039	3.10	0.67	0.07

7. КОИ СА НАЙ-ВАЖНИТЕ РАЗЛИКИ МЕЖДУ СТАРИЯ И НОВИЯ ЕТИКЕТ?

■ За всички продукти ще има обща скала с класове за енергийна ефективност от А до G.

В горния десен ъгъл на етикета (или долния десен ъгъл при светлинните източници) е разположен QR код, който осигурява достъп до специфична (нетърговска) информация, въведена от производителите в базата данни EPREL. Базата данни е създадена от Европейската комисия с цел по-голяма прозрачност и улесняване дейностите на национални органи, отговарящи за надзора на пазара.

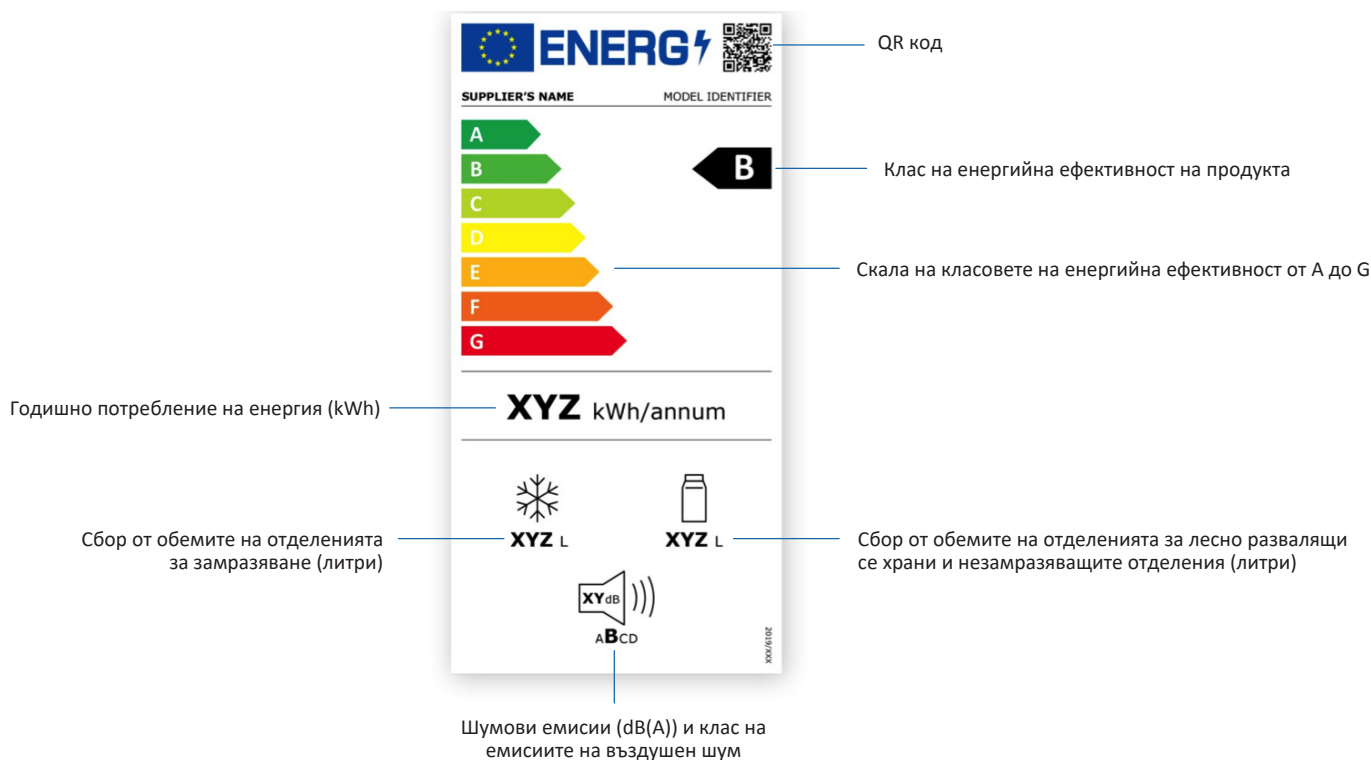
■ Енергийното потребление на продуктите е ясно указано в централната част на етикета.

В долната част на етикета са разположени различни пиктограми, които предоставят информация за конкретни характеристики на продукта. Някои пиктограми от стария етикет са запазени, други са преработени, а трети са съвсем нови.

Следващите графики изобразяват новите енергийни етикети на различните електроуреди, включената в тях информация и разликите им със старите етикети.

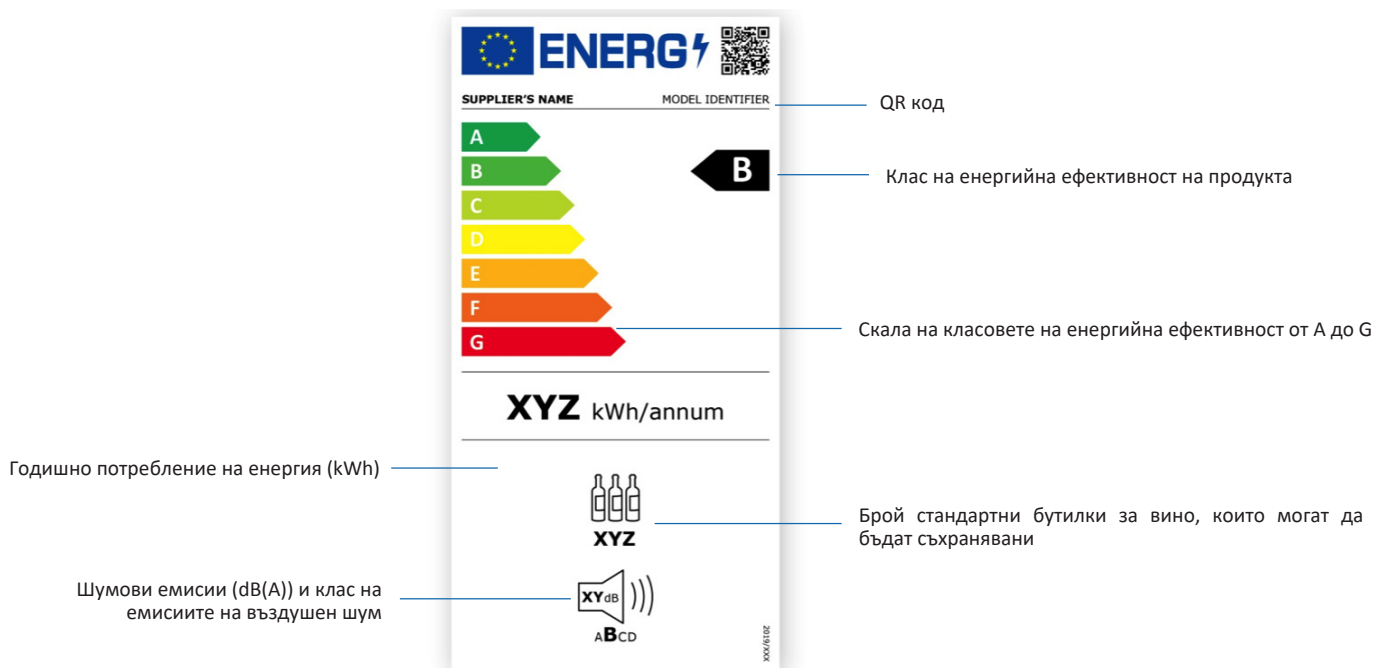
Фигура 1 Хладилници и фризери

Разлики със стария етикет (освен скалата на класовете за енергийна ефективност и QR кода):

- различно изображение за отделенията за лесно развалящи се храни и незамразени продукти;
- различно изображение за емисиите на въздушен шум и допълнителна индикация за класа на емисиите на въздушен шум.

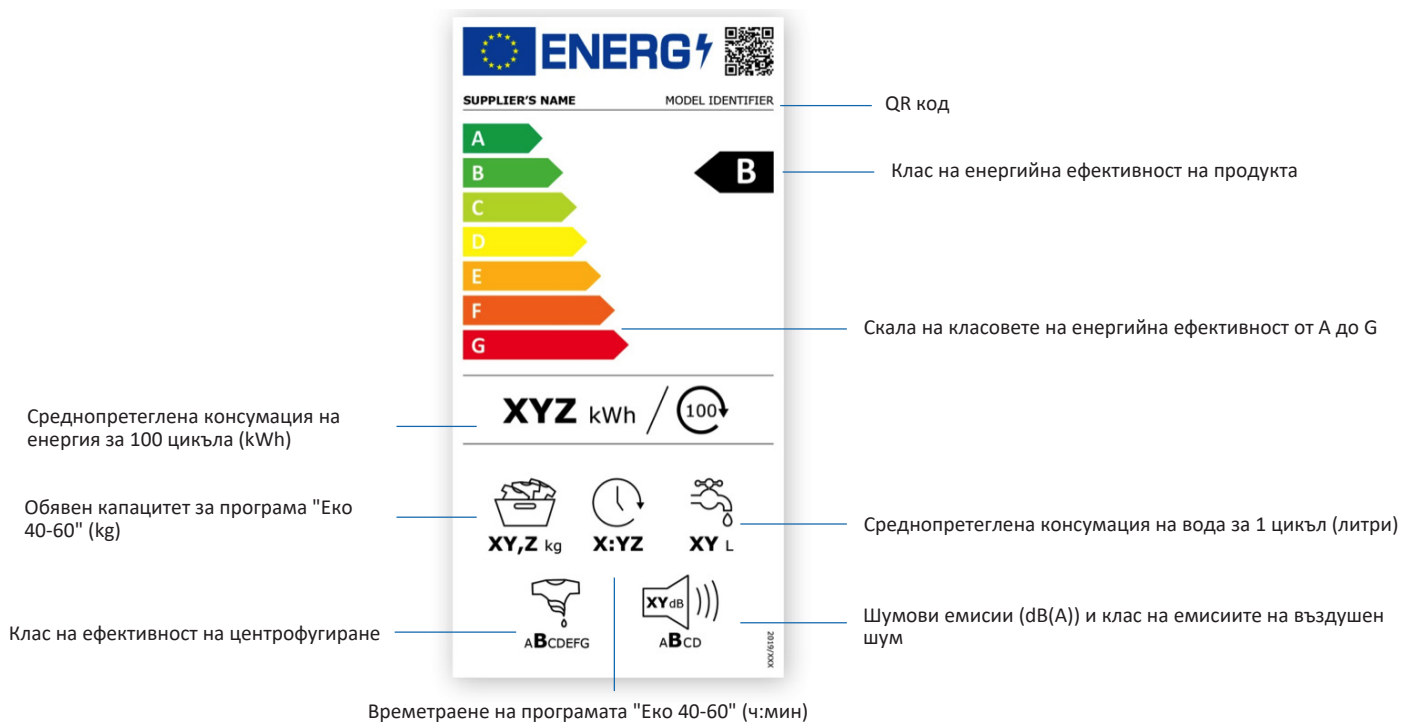
Фигура 2 Охладители за вино

Разлики със стария етикет (освен скалата на класовете за енергийна ефективност и QR кода):

- ново изображение за винените бутилки;
- различно изображение за емисиите на въздушен шум и допълнителна индикация за класа на емисиите на въздушен шум.

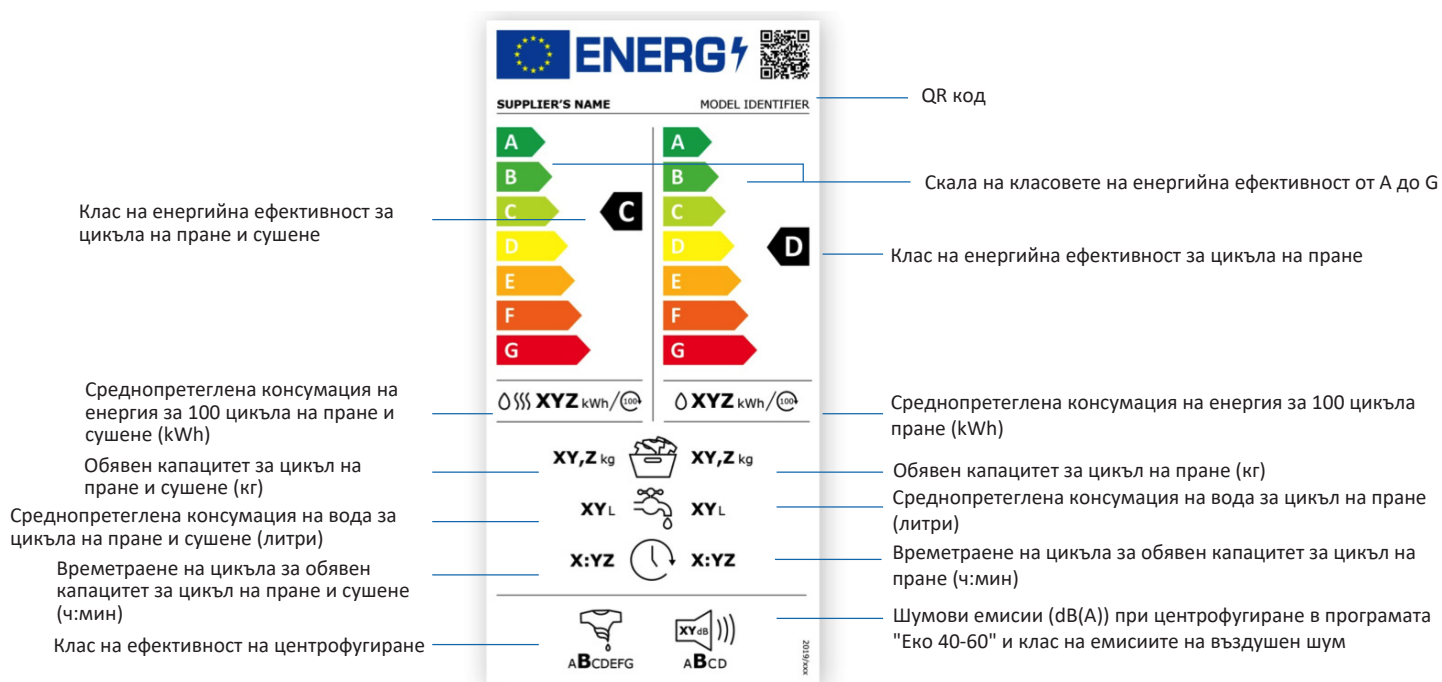
Фигура 3 Битови перални машини

Разлики със стария етикет (освен скалата на класовете за енергийна ефективност и QR кода):

- енергийно потребление, определено като среднопретеглена консумация за 100 цикъла;
- номинален капацитет за програмата „Еко 40-60“;
- среднопретеглена консумация на вода за 1 цикъл;
- емисии на въздушен шум само за центрофугиране и допълнителна информация за класа на емисиите на въздушен шум;
- добавено времетраене на програмата „Еко 40-60“.

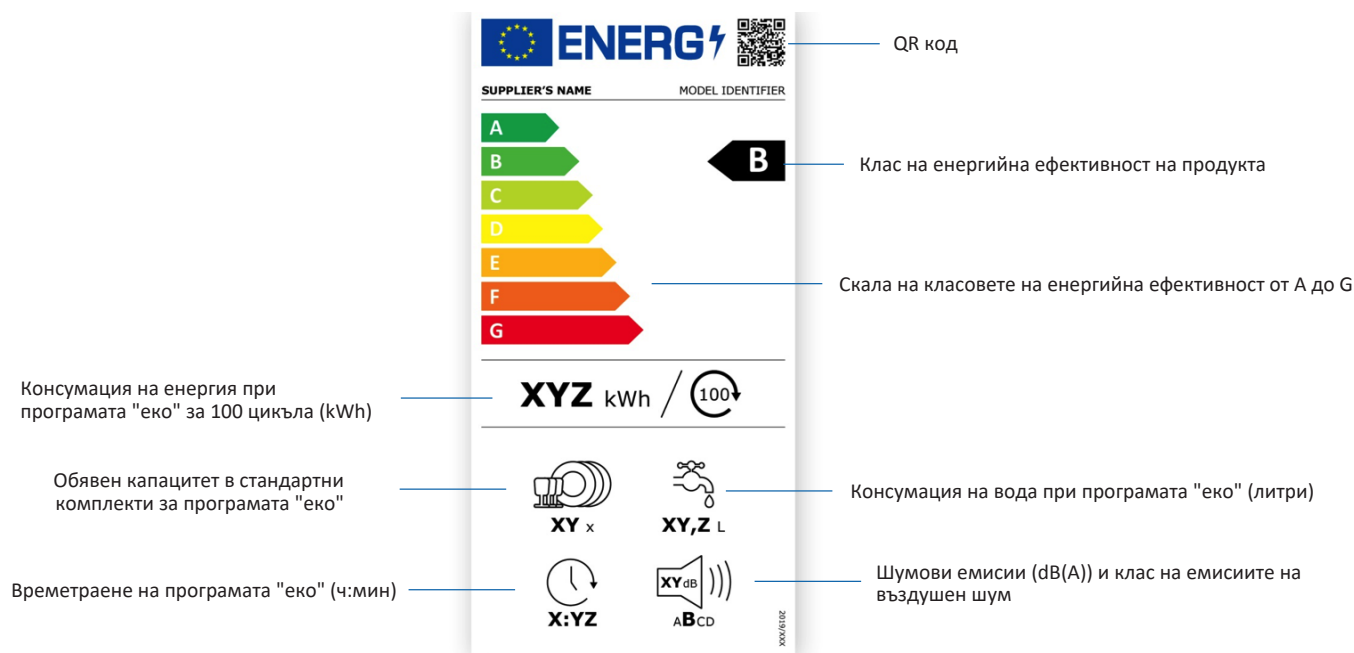
Фигура 4 Перални машини със сушилня

Разлики със стария етикет (освен скалата на класовете за енергийна ефективност и QR кода):

- енергийно потребление, определено като среднопретеглена консумация за 100 цикъла (както за цикъл „прање и сушене“, така и за цикъл само „прање“);
- номинален капацитет за цикъл „прање и сушене“ и за цикъл „прање“;
- среднопретеглена консумация на вода за пълнен цикъл и за цикъл „прање“;
- емисии на въздушен шум за центрофугиране и клас на емисиите на въздушен шум;
- времетраене на пълния цикъл и на цикъла „прање“.

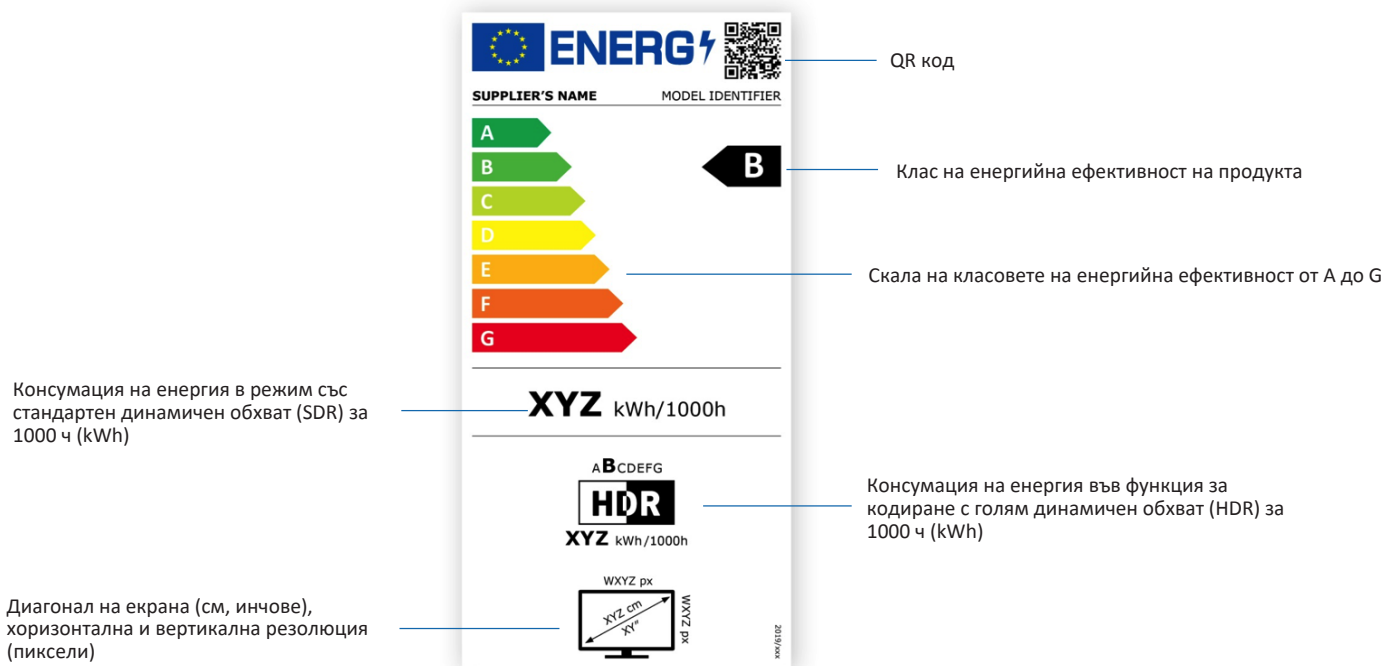
Фигура 5 Съдомиялни машини

Разлики със стария етикет (освен скалата на класовете за енергийна ефективност и QR кода):

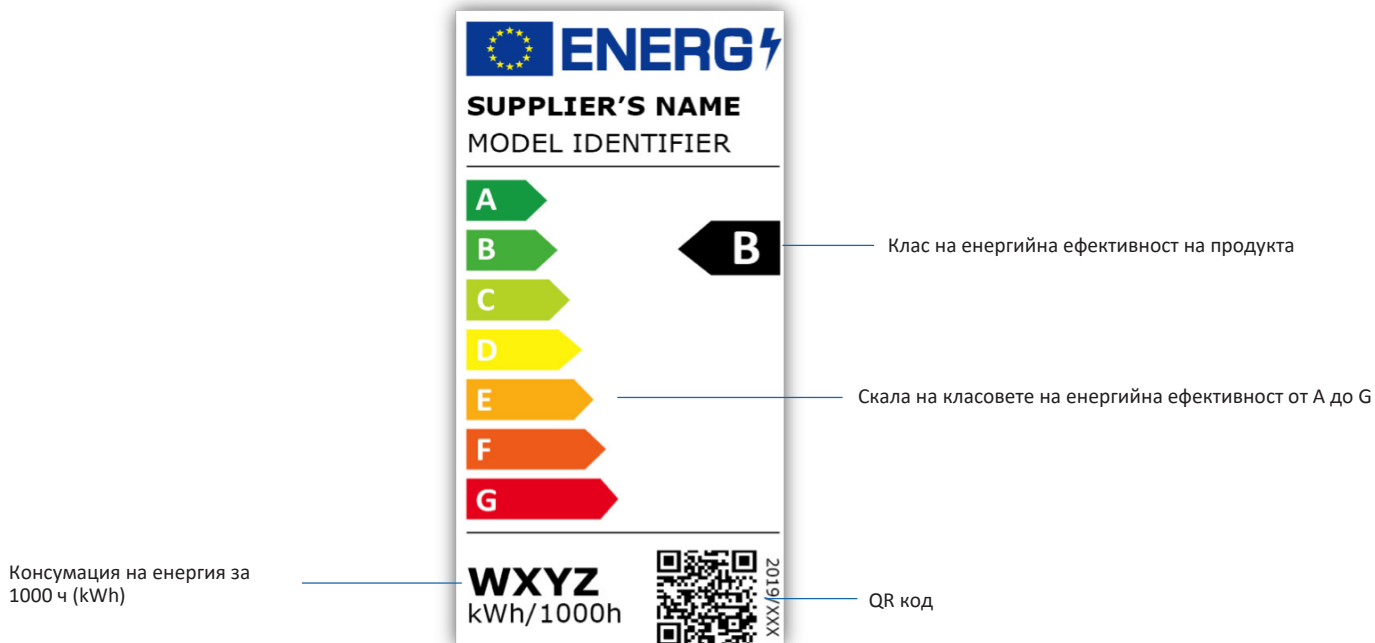
- консумация на енергия при програма „еко“ за 100 цикъла;
- среднопретеглена консумация на вода за 1 цикъл при програма „еко“;
- времетраене на програмата „еко“;
- шумови емисии и клас на емисиите на въздушен шум;
- ново изображение за номинален капацитет.

Фигура 6 Телевизори и електронни екрани

Разлики със стария етикет (освен скалата на класовете за енергийна ефективност и QR кода):

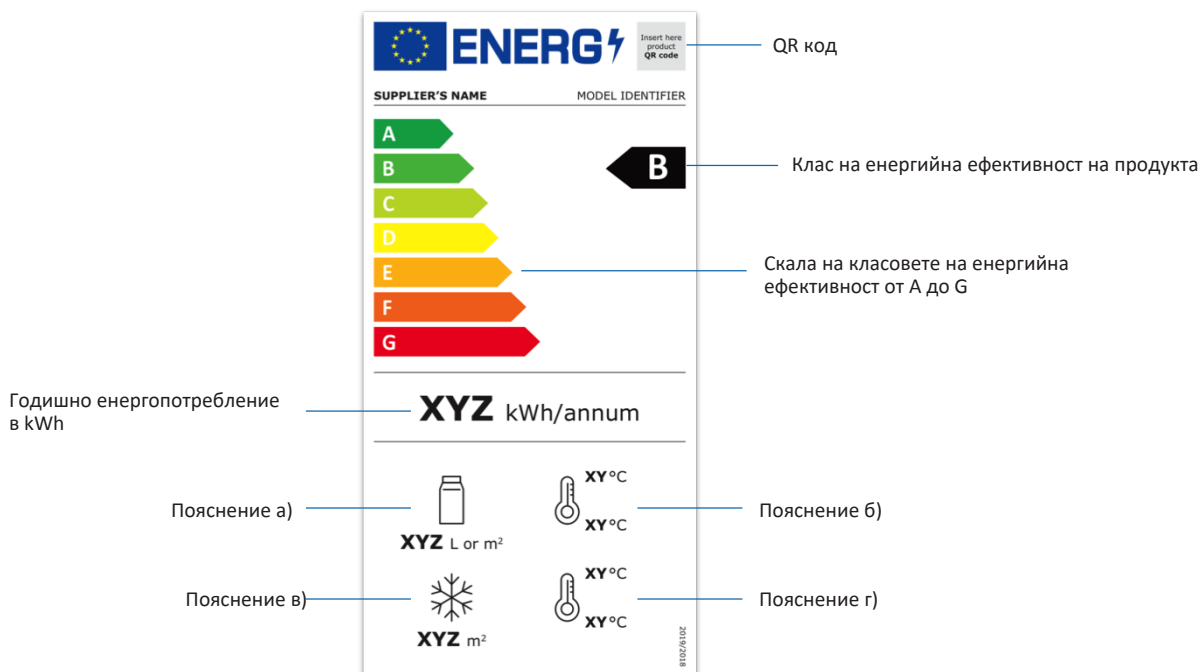
- консумация на енергия за 1000 часа работа;
- показател за консумация на енергия във функция за кодиране с голям динамичен обхват за 1000 часа работа;
- премахнат показател за мощност (W);
- премахнат символ на бутон за изключване на уреда;
- индикация за брой хоризонтални и вертикални пиксели.

Разлики със стария етикет (освен скалата на класовете за енергийна ефективност и QR кода):

- без разлика в информацията от преди.

Фигура 8 Хладилни уреди с функция за директна продажба (без охладителите за напитки и фризерите за сладолед)

Пояснение а)

- за хладилните автомати за продажби: сбор от нетните обеми на всички отделения с работни температури на охлаждане (в литри);
- за всички останали хладилни уреди с функция за директна продажба: сбор от площите за излагане с работни температури на охлаждане (в m²);
- за хладилни уреди с функция за директна продажба, които не съдържат отделения с работни температури на охлаждане: пиктограмата и стойностите (в литри или m²) се пропускат.

Пояснение б)

- за хладилни уреди с функция за директна продажба, на които всички отделения с работна температура на охлаждане са от един температурен клас, с изключение на хладилни автомати за продажби: температурата в горната част е най-високата температура на най-топлия М-пакет на отделението(ята) с работни температури на охлаждане (в °C); температурата в долната част е най-ниската температура на най-студения М-пакет на отделението(ята) с работни температури на охлаждане (в °C), или най-високата минимална температура от всички М-пакети на отделението(ята) с работни температури на охлаждане (в °C);
- за хладилните автомати за продажби: температурата в горната част е най-високата измерена температура на продуктите в отделението(ята) с работни температури на охлаждане (в °C); температурата в долната част се пропуска;
- за хладилни уреди с функция за директна продажба, които не съдържат отделения с работни температури на охлаждане, пиктограмата и стойностите се пропускаат.

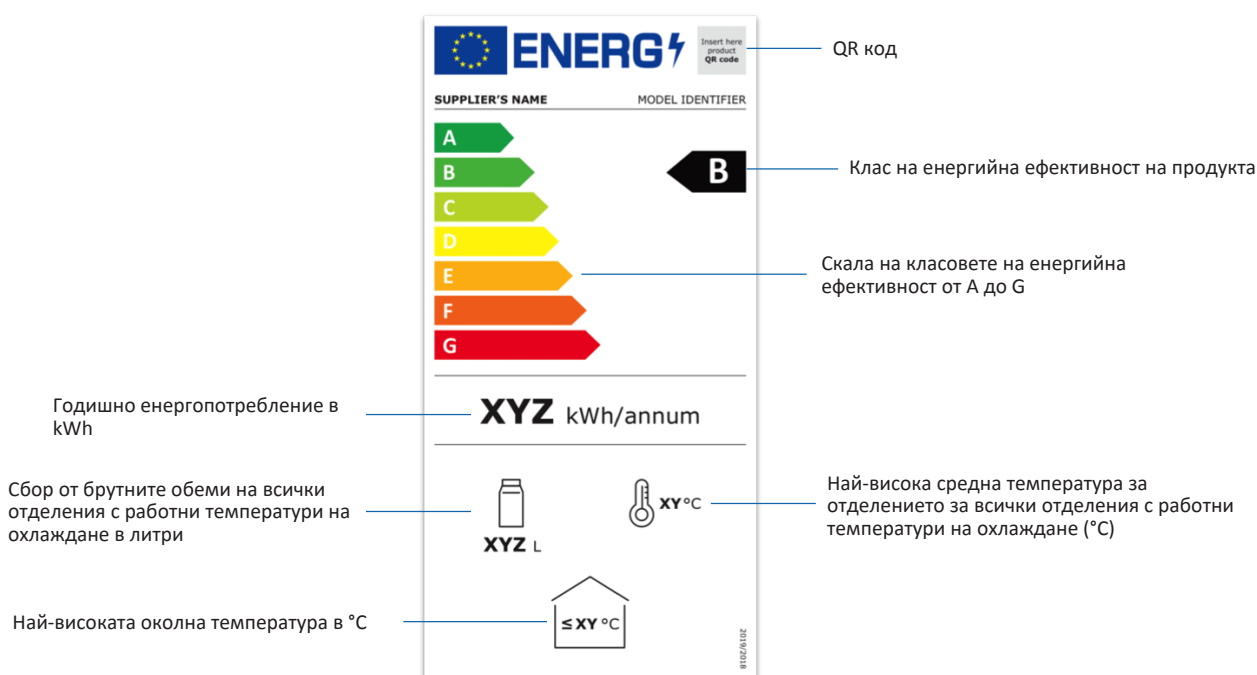
Пояснение в)

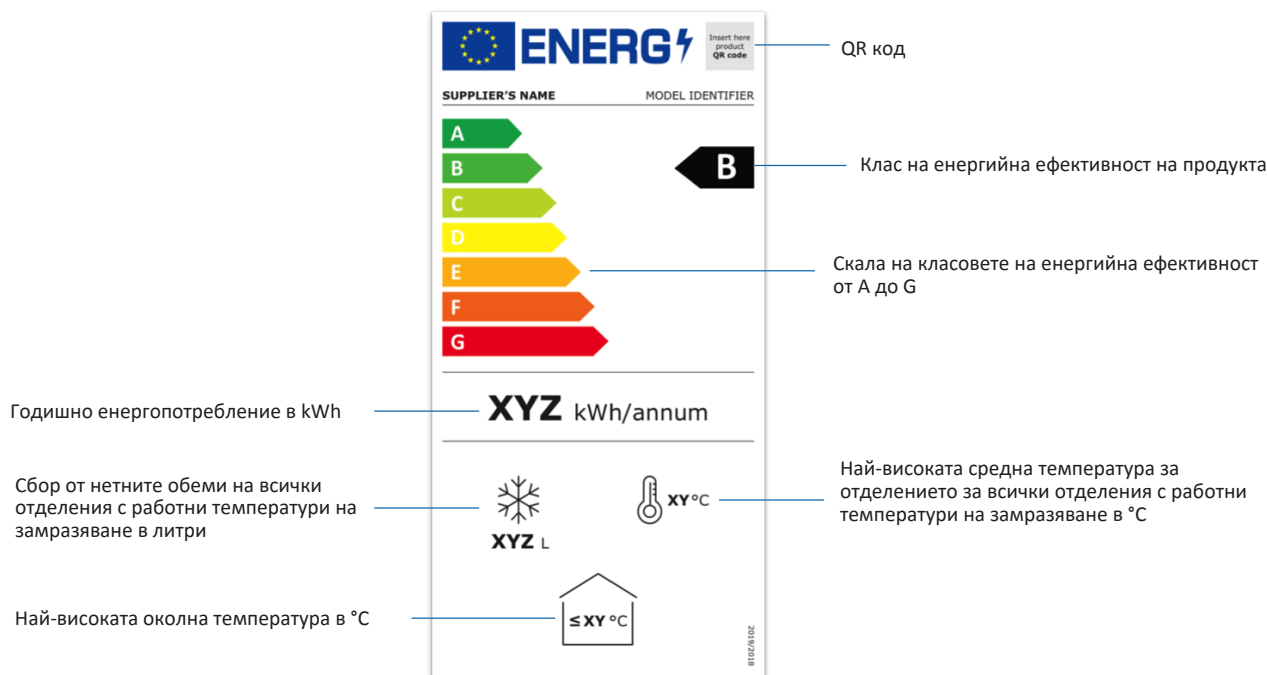
- за всички хладилни уреди с функция за директна продажба, с изключение на автоматите за продажби: сбор от площите за излагане с работни температури на замразяване (в m²);
- за хладилни уреди с функция за директна продажба, които не съдържат отделения с работни температури на замразяване: пиктограмата и стойностите се пропускаат

Пояснение г)

- за хладилни уреди с функция за директна продажба, на които всички отделения с работни температури на замразяване са от един температурен клас, с изключение на хладилни автомати за продажби: температурата в горната част е най-високата температура на най-топлия М-пакет на отделението(ята) с работни температури на замразяване (в °C); температурата в долната част е най-ниската температура на най-студения М-пакет на отделението(ята) с работни температури на замразяване (в °C), или най-високата минимална температура от всички М-пакети на отделението(ята) с работни температури на замразяване (в °C);
- за хладилните автомати за продажби: температурата в горната част е най-високата измерена температура на продуктите в отделението(ята) с работни температури на замразяване (в °C); температурата в долната част се пропуска;
- за хладилни уреди с функция за директна продажба, които не съдържат отделения с работни температури на замразяване: пиктограмата и стойностите в градуси Целзий (°C) в X се пропускаат.

Фигура 9 Охладители за напитки

8. КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА СЕ ЗНАЕ ЗА НОВИТЕ ЕНЕРГИЙНИ ЕТИКЕТИ

Класове на енергийна ефективност

Към момента на влизане в сила на новия етикет много малко продукти попадат в клас А или В. Намерението е клас А да се запази свободен за бъдещите иновации.

Най-ефективните според старата система продукти, етикетирани с клас A+++ , според новата система би трябвало да попадат в класове В или С, в зависимост от продуктовата група. Трябва да се отбележи обаче, че не е възможно предварително да се определи с точност съответствието на информацията за енергийния клас в стария и в новия етикет: това става видимо след преобразуването на етикетите по новите методи на тестване.

Пиктограми

Повечето изображения (пиктограми) от стария етикет продължават да се използват и в новия. Някои от тях обаче са осъвременени, а други са съвсем нови (например, енергийна ефективност в режим HDR за телевизорите и екраните, времетраене на програмата за изпиране на пералните машини).

9. ПРОДУКТОВА БАЗА ДАННИ EPREL И QR КОД

Базата данни EPREL е разделена на три части:

- **Раздел за доставчици:** този раздел не е достъпен за широката публика; от януари 2019 г. в него доставчиците (производители, вносители и оторизирани представители) регистрират електроуредите си, преди да ги пуснат за продажба на европейския пазар;
- **Раздел за органите за пазарен надзор:** този раздел е достъпен само за органите за пазарен надзор и се използва за проверка на декларираната от доставчиците информация при регистрирането на техните продукти в EPREL. Съдържащата се в раздела информация е предназначена да подпомогне дейностите по надзор на пазара;
- **Раздел за потребители, професионални купувачи, търговци и други:** този раздел е публично достъпен и функционира от 2022 г. (вж. т. 5).

Информацията, съдържаща се в базата данни, е достъпна на европейския уебсайт и чрез QR кода, поместен върху етикетите. Вече функционира и калкулаторът на LABEL 2020 (<https://tool.label2020.eu/bg>), който улеснява потребителите в избора им, давайки им възможност да сравняват характеристиките на продуктите и да калкулират разходите им. Данните, декларирани от производителя и въведени в базата данни EPREL, се основават на тестове, които могат да бъдат проследени както до хармонизирани стандарти, така и до индикатори, посочени в конкретния енергиен етикет и регламентите за екодизайн. В случай на въвеждане на неверни данни, националните органи за пазарен надзор ще налагат санкциите, предвидени в националното законодателство на съответната държава членка.

10. РЕФЕРЕНЦИИ

Рамков регламент за енергийно етикетирание

Регламент (ЕО) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2017 г. за определяне на нормативната рамка за енергийно етикетирание и за отмяна на Директива 2010/30/ЕС

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1369&from=BG>

Хладилни уреди

Делегиран регламент (ЕС) 2019/2016 от 11 март 2019 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на енергийното етикетирание на хладилни уреди и за отмяна на Делегиран регламент (ЕС) № 1060/2010

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R2016&from=EN>

Домакински перални машини и перални машини със сушилня

Делегиран регламент (ЕС) 2019/2014 от 11 март 2019 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета относно енергийното етикетирание на битови перални машини и перални машини със сушилня и за отмяна на Делегиран регламент (ЕС) № 1061/2010 и Директива 96/60/ЕО

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R2014&from=EN>

Съдомиялни машини

Делегиран регламент (ЕС) 2019/2017 от 11 март 2019 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на енергийното етикетирание на домакински съдомиялни машини и за отмяна на Делегиран регламент (ЕС) № 1059/2010

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R2017&from=EN>

Телевизори и електронни екрани

Делегиран регламент (ЕС) 2019/2013 от 11 март 2019 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на енергийното етикетирание на електронни екрани и за отмяна на Делегиран регламент (ЕС) № 1062/2010

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R2013&from=EN>

Светлинни източници

Делегиран регламент (ЕС) 2019/2015 от 11 март 2019 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на енергийното етикетирание на светлинни източници и за отмяна на Делегиран регламент (ЕС) № 874/2012

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R2015&from=EN>

Хладилни уреди с функции за директна продажба

Делегиран регламент (ЕС) 2019/2018 от 11 март 2019 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на енергийното етикетирание на хладилни уреди с функция за директна продажба

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R2018&from=EN>

BELT е проект, финансиран от Европейския съюз, имащ за цел да насърчи по-широкото използване на енергийно ефективни продукти. Дейностите на BELT са насочени към информиране и подпомагане на всички заинтересовани страни (граждани, служители, отговарящи за възлагането на обществени и корпоративни поръчки, производители, дистрибутори и търговци), така че да ги улесни и да минимизира грешките в преходния период на преминаването към новия енергиен етикет. BELT подготвя целеви комуникационни кампании за отделните групи заинтересовани страни, организира семинари и обучения. Координатор на проекта е ALTROCONSUMO. За повече информация пишете на giulia.reginato@altroconsumo.it.

LABEL2020 е инициатива, финансирана от Европейския съюз, имаща задачата да подкрепи коректното въвеждане на новите енергийни етикети, разработени от ЕС за продуктите, продавани на европейския пазар. Проектът ще предостави разнообразни материали и услуги на потребителите, професионалните купувачи, търговците и останалите заинтересовани страни. Всички материали ще бъдат на разположение на интернет страницата: <https://bg.label2020.eu/>. Координатор на проекта е Австрийската енергийна агенция и в него участват организации от 16 държави – членки на ЕС.

Проектът BELT се финансира от програмата за научни изследвания и иновации "Хоризонт 2020" на Европейския съюз по силата на договор № 847043.

Проектът LABEL2020 се финансира от програмата за научни изследвания и иновации "Хоризонт 2020" на Европейския съюз по силата на договор № 847062.

Цялата отговорност за съдържанието на тази публикация принадлежи на авторите ѝ. Тя не отразява непременно мнението на Европейския съюз. ИАМСП и Европейската комисия не носят никаква отговорност за каквото и да е използване на съдържанието в публикацията информация.